

Pretty Woman Live on Tour

Draaiboek voor het geven van voorlichting over
misbruikrelaties/loverboys
voor jongens en meiden van 14 t/m 18 jaar

Pretty Woman
Juni 2005

Colofon

© Pretty Woman, juni 2005

Het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” is ontwikkeld in opdracht van ‘Pretty Woman’.

Auteurs:

Cornely Fakkell

Izabella Gergely

Jessica Mik

Katja van Dodeweerd

Maaïke van den Bor

Suzanne van der Ham

Ondersteuning en begeleiding door ‘Pretty Woman’.

Het is niet toegestaan tekst van dit draaiboek te kopiëren of over te nemen zonder voorafgaande toestemming van ‘Pretty Woman’.

Pretty Woman

p/a Stade Dienstverlening

Achter Clarenburg 25

3511 JH Utrecht

prettywoman@stade.nl

tel: 030 2317100

Voorwoord

Voor je ligt “Pretty Woman Live on Tour”; een draaiboek voor het geven van voorlichting over misbruikrelaties/loverboys.

In het kader van onze opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan de Hogeschool van Utrecht, hebben wij voor ons afstuderen een praktijkgestuurd onderzoek uitgevoerd. Hierop gebaseerd hebben we het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” ontwikkeld gericht op het geven van voorlichting over misbruikrelaties. Een extreme vorm van een misbruikrelatie is het fenomeen “loverboys”.

Een van de eisen die de school stelt aan de afstudeeropdracht is dat de opdracht innovatief en actueel is en passend binnen het opleidingsprofiel van het maatschappelijk werk. Met deze eisen in gedachten houdend, hebben we voor de instelling ‘Pretty Woman’ gekozen. ‘Pretty Woman’ wilde dat er een voorlichtingsdraaiboek over misbruikrelaties zou komen die binnen de instelling overdraagbaar zou zijn. We hebben voor ‘Pretty Woman’ als opdrachtgever gekozen omdat een ieder van ons interesses heeft op het gebied van jeugd- en gedwongen prostitutie binnen het werkveld van een maatschappelijk werker. Ook wilden we een directe en concrete bijdrage leveren aan de gebruikte methode binnen een instelling.

We hebben onderzoek gedaan door middel van literatuurstudie. Tevens hebben we ons gericht op de behoeften, m.b.t voorlichting over misbruikrelaties van: medewerkers van ‘Pretty Woman’ die voorlichting geven; de doelgroepen die voorlichting hebben ontvangen; hulpverleners van verwante instellingen; docenten werkzaam op middelbare scholen waar voorlichting wordt gegeven; hulpverleners die doorverwijzen en te maken hebben met de doelgroep waar wij ons op richten.

Het voorlichtingsdraaiboek bestaat uit drie delen gericht op drie doelgroepen:

Deel I: Meiden in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar.

Deel II: Gemengde groep (jongens en meiden) van 14 t/m 18 jaar.

Deel III: Ouders.

Dit draaiboek moet een soort leidraad / handvat zijn dat gebruikt kan worden om voorlichting aan verschillende doelgroepen te geven.

Voorlichting geven aan verschillende soorten groepen is een kwestie van advies op maat. Dit draaiboek beschrijft verschillende methoden die gebruikt kunnen worden binnen de voorlichting en geeft tips over hoe je, als begeleider, de voorlichting bij een bepaalde groep kan laten aansluiten.

Het ontwikkelen van dit draaiboek was erg leerzaam voor ons en we zijn veel te weten gekomen op het gebied van misbruikrelaties, prostitutie en de loverboyproblematiek.

Wij zijn van mening dat “Pretty Woman Live on Tour” de praktijk een goed handvat kan bieden op het gebied van het geven van voorlichting over misbruikrelaties/loverboys.

Graag willen wij de medewerkers van 'Pretty Woman' bedanken en een ieder die zich ingezet heeft voor de totstandkoming van dit draaiboek.

Cornely Fakkell
Izabella Gergely
Jessica Mik
Katja van Dodeweerd
Maaïke van den Bor
Suzanne van der Ham

Utrecht, Juni 2005

Inhoudsopgave

Dit is deel II van het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” gericht op de gemengde doelgroep.

Visie en doelstelling	7
Verantwoording	8
Inleiding	9
Richtlijnen voor de begeleiders	11
• Voorbereiding	11
- Afspraken maken	11
- Het aantal deelnemers	11
- Samenstelling groep (niveau/nationaliteiten)	11
- Ruimte/locatie	12
- Middelen	12
- Tijdsplanning	12
• Uitvoering	13
- Goede inleiding	
- Huisregels binnen de groep	13
- Samenstelling groep (niveau/veiligheid)	13
- Interactie	13
- Thema's	14
- Signalering en preventie	15
• Evaluatie	16
- Evaluatie met de groep	16
- Evaluatie met de begeleiders/docenten	16
Thema's binnen de voorlichting	17
• Thema: 'Pretty Woman'	18
• Thema: 'Misbruikrelaties/Loverboys'	20
• Thema: 'Weerbaarheid'	22
• Thema: 'Seksualiteit'	24
• Thema: 'Voorbeelden uit de praktijk'	26
• Thema: 'Familie & netwerk'	27

Bijlagen	28
• Daderprofiel, bijlage 1	28
• Slachtofferprofiel, bijlage 2	31
• Theater a la Carte, bijlage 3	34
• Vormen van voorlichting, bijlage 4	37
Literatuur	40
• Literatuursuggesties	40
• Bronvermelding	41

Visie en doelstelling

Zoals eerder beschreven hebben wij ons met ons onderzoek gericht op het verzamelen van kennis over de behoeften van de 3 doelgroepen, de medewerkers van 'Pretty Woman', verwante instellingen, doorverwijzers en docenten, m.b.t. voorlichting over misbruikrelaties. Deze verworven kennis hebben wij verwerkt in dit voorlichtingsdraaiboek. Wij hebben getracht met dit voorlichtingsdraaiboek de voorlichting overdraagbaar te maken binnen de instelling 'Pretty Woman', zodat er door elke medewerker methodische voorlichting kan worden gegeven. Dit draagt bij aan de kwaliteitsbevordering van de signalering en preventie van misbruikrelaties. Ook hebben wij als doel de voorlichting beter te laten aansluiten op de verschillende doelgroepen. Daarom hebben wij ervoor gekozen ons voorlichtingsdraaiboek onder te verdelen in drie draaiboeken gericht op de drie doelgroepen. Zo willen we bewerkstelligen dat de gene die voorlichting geeft zijn voorlichting ook specifiek aanpast op het niveau en de belevingswereld van de groep.

Misbruikrelaties voorkomen is een doel wat niet haalbaar is met het geven van voorlichting. Er is vaak sprake van meerdere factoren en de duur van de voorlichting is te kort en niet frequent genoeg om misbruikrelaties te voorkomen. Wat wij dus willen bereiken met dit voorlichtingsdraaiboek is het beperken van misbruikrelaties tussen jongens en meiden van 12 t/m 18 jaar. Dit is mogelijk door de voorlichting te richten op de drie verschillende doelgroepen. Zo willen we potentiële slachtoffers bewuster maken van een misbruikrelatie met als doel deze te herkennen. Voor ouders geldt dat de voorlichting een meer signalerende functie heeft. Voor hulpverleners en docenten geldt dat zij weten hoe zij adequater kunnen verwijzen. Hierdoor kan er op een juiste manier gehandeld worden om zo ook misbruikrelaties te beperken.

Misbruikrelaties, specifiek de loverboy problematiek, zijn aan veranderingen onderhevig. Dit heeft te maken met de normen en waarden rondom seksualiteit die mede onder invloed van de media veranderen. Maar ook de werkwijze en signalering van loverboys zijn veranderlijk. Zij passen zich aan op het beeld wat over hen geschetst wordt. Hier hebben we rekening mee gehouden binnen dit voorlichtingsdraaiboek, door de voorlichting niet te richten op loverboys specifiek, maar het te richten op misbruikrelaties. Ook komen er per doelgroep verschillende thema's aan bod die gericht zijn op de normen en waarden rondom seksualiteit.

Wat wij ook met dit draaiboek willen bewerkstelligen is dat er binnen de voorlichting integrale communicatie plaatsvindt. Dat wil zeggen dat er op verschillende niveaus, dus door de verschillende doelgroepen en hulpverleners, ervaring en kennis wordt uitgewisseld, om zo met elkaar in contact te blijven. Zo blijf je op de hoogte van de mogelijke veranderingen in de praktijk en kan je de bestaande voorlichting hierop aanpassen.

Verantwoording

Er wordt op dit moment voorlichting gegeven aan verschillende doelgroepen met een preventieve en signalerende functie. Deze voorlichting wordt over het algemeen gegeven aan potentiële slachtoffers. Vaak zijn ouders, maar ook hulpverleners en leerkrachten onvoldoende op de hoogte van het fenomeen “loverboy”. En zij zijn nou juist diegenen die signalen kunnen opvangen bij de doelgroep als er sprake is van een misbruikrelatie. Ter wille van de samenwerking en potentiële slachtoffers is het daarom van groot belang om aan verschillende doelgroepen structureel voorlichting te bieden. Dit is waar ‘Pretty Woman’ een bijdrage in wil leveren. Eén draaiboek is daarom specifiek op de doelgroep ‘ouders’ gericht.

Het algemene deel van de draaiboeken, de visie en doelstellingen en de verantwoording is bij elk draaiboek gelijk.

Waar voorlichter staat, kan ook hij of zij gelezen worden.

Vanuit de vraagstelling van ons onderzoek: *Hoe kan de voorlichting aansluiten op de drie doelgroepen?* hebben wij onderzocht waar de behoeften liggen met betrekking tot het geven van voorlichting. Dit hebben wij gedaan door middel van interviews met verschillende betrokkenen.

Naast de informatie die wij door middel van interviews verkregen hebben, hebben wij voor het maken van dit draaiboek ook gebruik gemaakt van andere mondelinge bronnen, onder andere (ervarings)deskundigen op het gebied van de loverboy problematiek. We hebben ons daarnaast verdiept in specifieke literatuur. Daarbij willen we verwijzen naar onze literatuurlijst die aan elk van de drie draaiboeken gekoppeld is.

Inleiding

Voor je ligt deel II van “Pretty Woman live on Tour”, een draaiboek voor het geven van voorlichting over misbruikrelaties/ loverboys aan de gemengde groepen in het VMBO onderwijs.

Dit voorlichtingsdraaiboek is ontstaan naar aanleiding van het onderzoek verricht door de projectgroep “Pretty Woman live on tour” in opdracht van ‘Pretty Woman.’

Wij willen ook graag wijzen naar de voorlichtingsdraaiboeken deel 1 en 3 ontstaan vanuit dit onderzoek.

In de afbakening van de doelgroepen aan wie voorlichting wordt gegeven, is er gekozen voor de afbakening van de doelgroep van jongens en meisjes van het VMBO in de leeftijd van 14 t/m 18 jaar.

Er is voor deze afbakening gekozen, omdat een misbruikrelatie met als extreem voorbeeld de loverboy een zeer complex fenomeen is aangezien er ook allerlei psychologische aspecten een rol spelen, zoals de samenloop van de weerbaarheid van het slachtoffer met de manipulatieve vaardigheden van de jongen. Dit in combinatie met sociale aspecten zoals binding met thuis en met school, maakt het hierdoor complex voor de hulpverlening. Vandaar ook het belang om goed af te bakenen.

In het jaarverslag 2004 van ‘Pretty Woman’ valt terug te lezen dat veel aanvragen voor de hulpverlening van ‘Pretty Woman’ vaak meiden zijn uit het VMBO onderwijs. Hieruit mag je dan wel vast stellen dat de zogenaamde risicomeiden die vatbaar zijn voor een misbruikrelatie/ relatie met een loverboy vaak afkomstig zijn van het VMBO onderwijs.

De voorlichting voor gemengde groepen in het VMBO beslaat de leeftijdscategorie van 14 t/m 18 jaar. De reden voor deze leeftijdscategorie is dat door ervaringen in het geven van voorlichting aan gemengde groepen jongens pas in de leeftijd vanaf 14 jaar oud bezig zijn met vragen, problemen rondom seksualiteit en daardoor hier bewuster over kunnen nadenken.

De keuze voor de leeftijd tot 18 jaar heeft te maken met dat de jongeren naar alle waarschijnlijkheid op die leeftijd het VMBO hebben afgerond.

In de voorlichting behandel je onderwerpen die gevoelig kunnen liggen, zaak is dan dat deze onderwerpen zo goed als het kan door de groep serieus worden opgenomen.

De voorlichting dient die van een preventief en signalerend doel. Daarom is het belangrijk dat ook jongens die minder snel in aanraking zullen komen met een misbruikrelatie op de hoogte zijn van misbruikrelaties. Jongens kunnen namelijk door middel van de voorlichting leren te signaleren.

Met voorlichting aan gemengde groepen wil je het bewustzijn van de groep jongeren vergroten, hoe kunnen zij signaleren in hun omgeving wanneer iemand in een misbruikrelatie kan terecht komen of is gekomen.

Het preventieve doel van de voorlichting komt in uiting in de thema’s die worden uitgewerkt. Door veel voorbeelden te geven, zorg je er voor dat de voorlichting dichtbij de belevingswereld van de jongeren komt te staan, waardoor ze zich sneller bewust

worden van hoe men in een misbruikrelatie terecht kan komen. De voorlichting dient ook die van signalerende aard voor de voorlichter zelf, door het herkennen van signalen bij jongeren die een mogelijke misbruikrelatie laten zien.

Dit voorlichtingsdraaiboek bevat dan ook een uiteenzetting van de voorlichting zoals deze nu wordt gegeven op het VMBO.

In dit draaiboek staat ook verwerkt uitkomsten van vragenlijsten die zijn voorgelegd aan medewerkers van 'Pretty Woman', hulpverleners van verwante instellingen en docenten die les geven op VMBO scholen en die de voorlichting van 'Pretty Woman' hebben bijgewoond. Tevens hebben ontvangers van voorlichting vragenlijsten ingevuld.

Deze vragenlijsten hadden als doel om te ontdekken of de voorlichting een preventieve en signalerende functie had. Hierdoor kan de voorlichting haar doel dienen, en daarom hebben we de resultaten verwerkt in dit voorlichtingsdraaiboek. Tevens hebben wij een aantal voorlichtingen bijgewoond en deze observaties zijn mede verwerkt in dit voorlichtingsdraaiboek voor gemengde groepen.

We hopen dat hiermee de voorlichting aansluit op gemengde groepen in het VMBO onderwijs in de leeftijd van 14 t/m 18 jaar.

Namens "Pretty Woman live on tour",
Succes!

Richtlijnen voor begeleiders

Vorbereiding

Aandachtspunten

Afspraak maken voor het geven van voorlichting

Als je een afspraak maakt voor het geven van voorlichting op een VMBO-school, kun je dat het beste doen met iemand die de eindverantwoordelijkheid draagt. Dit maakt afspraken maken en nakomen helder, omdat er maar twee partijen zijn die betrokken zijn.

Bespreek de randvoorwaarden, deze kunnen zijn, in volgorde van prioriteit:

- Vraag naar het doel van de voorlichting. Is deze van signalerende aard? Dus vermoed de school dat er meiden in de klas zijn die in een misbruikrelatie terecht zijn gekomen, werk dan niet met Theater a la Carte. Een grote groep maakt het moeilijk om voor jou als voorlichter te signaleren.
- Heeft deze school/klas eerder voorlichting ontvangen? Zo ja, vraag naar welke vorm. Welk theater is gebruikt, welke videoband. Uitkomst kan zijn om andere middelen te gebruiken in de voorlichting dan die al bekend zijn, zie bijlagen in dit voorlichtingsdraaiboek.
- Aantal docenten die aanwezig mogen zijn ten tijde van de voorlichting
- Lokaal die voor weinig afleiding zorgt, dus niet een lokaal met ramen die op de gang uit kijken
- Een (eind)verantwoordelijke die jou zal begeleiden en daarvoor de (eind)verantwoordelijkheid draagt

Het aantal deelnemers

Als je een afspraak hebt met een school waar je voorlichting gaat geven, bel dan een dag van tevoren even naar die school op om voor jezelf duidelijk te hebben aan hoeveel leerlingen je voorlichting zal geven. Zo kun je je van te voren al voorbereiden op de voorlichting. Bij een kleine groep is de kans groter dat er meer interactie zal zijn tussen de groepsleden onderling en tussen de groep en de voorlichter.

Ook heeft het aantal deelnemers invloed op de locatie waar de voorlichting wordt gegeven en de middelen die je gebruikt.

Ook zal het aantal deelnemers invloed hebben op de samenstelling van de groep. Bel een aantal dagen van te voren op naar diegene met wie je de afspraak hebt gemaakt voor de voorlichting. Dan weet je precies hoeveel deelnemers je kan verwachten die bij de voorlichting aanwezig en daar kan je je op in stellen.

Samenstelling groep (niveau/nationaliteiten)

Zorg ervoor dat je van tevoren weet voor wie de voorlichting bestemd is. Er is een groot verschil tussen voorlichting geven aan ouders, alleen meiden, alleen jongens en gemengde groepen. Veiligheid is een belangrijk aspect bij de voorlichting. Bij gemengde groepen kun je waarschijnlijk minder diep op bepaalde onderwerpen ingaan dan wanneer je alleen te maken hebt met een groep meiden.

Jongens zullen minder snel serieus omgaan met het thema seksualiteit en meiden durven zich dan minder snel uit te spreken of open te stellen.

Ga na op wat voor een school je voorlichting gaat geven. Er is een groot verschil tussen Havo-niveau en VMBO-niveau. Het is dan ook van belang om hier je taalniveau op aan te passen. Daarnaast moet je in ogenschouw houden dat een groep VMBO leerlingen een lagere spanningsboog zullen hebben. Daarom zal afwisseling door gebruik te maken van visuele middelen (theater, video zie bijlage) helpen om de aandacht van de groep bij de voorlichting te houden.

Het is belangrijk om van te voren te weten of er in de groep waar je voorlichting aan gaat geven ook jongens en/of meisjes zitten met een andere culturele achtergrond of geloofsovertuiging. Dit is van belang, omdat je ook hier weer je taalniveau op aanpast. Daarnaast dien je er rekening te houden met geloofsovertuigingen en eventuele taboes die kunnen heersen bij de jongeren aan wie je voorlichting geeft. Bepaalde onderwerpen zullen minder bespreekbaar zijn dan andere onderwerpen.

Ruimte/locatie

Als je nog nooit op de locatie bent geweest waar je de voorlichting gaat houden, is het handig om van te voren te weten hoe je daar moet komen. Rij er een keer langs of als dit niet mogelijk is, zorg voor een goede routeplanning. Neem voor de zekerheid altijd een telefoonnummer mee, zodat als er iets gebeurt je altijd contact kan opnemen. Daarnaast is het handig om er een half uur eerder te zijn, zodat je op je gemak even de ruimte kan verkennen en je kunt voorbereiden op de voorlichting. Ook kun je dan checken of de middelen/apparatuur die je bij de voorlichting gaat gebruiken er zijn en of ze het doen.

Middelen

Als er een afspraak voor de voorlichting wordt gemaakt, geef dan altijd gelijk door welke middelen/apparatuur je nodig hebt. Het beste kun je dit op tijd doen. Vaak moeten tv, video, projector e.a. gereserveerd worden. Als je een dag van te voren belt voor het aantal deelnemers, kun je gelijk vragen of de apparatuur ook al geregeld is. Zo voorkom je misverstanden.

Zorg dat je een checklist hebt met alle materialen die je zelf moet meeneem. Leg alles op tijd klaar en check het nog een keer voordat je weggaat.

Tijdsplanning

Je dient anderhalf uur uit te trekken voor een kortdurende voorlichting met een videoband. Het kan wel eens voorkomen dat je maar een uur hebt, bijvoorbeeld als de voorlichting in een lesuur moet passen. Het is dan aan te raden om maar een klein deel van de videoband te laten zien.

Met gebruik van theater a la carte zal je voor je voorlichting 1,5 uur moeten uit trekken.

Uitvoering

Aandachtspunten

Goede inleiding

Begin je voorlichting door iedereen te verwelkomen en vertel wie jij bent, bij welke organisatie je werkzaam bent en wat deze organisatie doet. Een goede en boeiende inleiding zet de sfeer voor de rest van de voorlichting. Als het niet duidelijk is wat je komt doen en waarom, zul je snel de aandacht verliezen.

Tip: Begin met een grapje of anecdote om het ijs te breken.

Samenstelling groep (niveau/veiligheid)

Je gaat voorlichting geven over gevoelige onderwerpen. In een groep jongeren gemengd ligt dit extra gevoelig. Er is vaak gebleken dat het moeilijk is om onderwerpen als loverboys, seksualiteit bespreekbaar te maken in een groep waar jongens en meiden in zitten. Jongens doen vaak stoer en de meiden zijn daardoor minder open, omdat ze zich sneller schamen. Er is vaak dan te weinig veiligheid om echt diep op deze onderwerpen in te gaan. Je kunt wel proberen om meer veiligheid te creëren door de jongeren erop te wijzen dat je gevoelige onderwerpen zal bespreken en verwacht van de jongeren dat iedereen hier serieus mee om gaat en dat ieder zijn inbreng gerespecteerd wordt. Creëer veiligheid door te zeggen dat alles wat binnen het klaslokaal wordt verteld, binnen die vier muren zal blijven.

Wanneer het erop lijkt dat er niet serieus met onderwerpen wordt omgegaan, spring hier dan meteen op in. Stel voor jezelf deze duidelijke grens, anders wordt het naarmate de voorlichting vordert steeds lastiger om hier op in te gaan. Doe je dit niet, dan belet je de jongeren die wel in de voorlichting zijn geïnteresseerd om meer uit de voorlichting te halen. Bied de jongeren duidelijke en consequente grenzen, dit hebben zij nodig.

Opstellen van huisregels

Om tot veiligheid te komen, kun je een huisregels op stellen met de leerlingen. Benadruk het respect dat ze voor elkaar en ieder zijn inbreng horen te hebben. Concrete regels kunnen zijn:

- mobiele telefoons uit.
- niet lopen onder de voorlichting; mensen die moeten plassen kunnen nu nog snel gaan en anders pas aan het einde weer.
- elkaar uit laten praten.

Tip: Benoem deze regels concreet. Vooral jongens en meiden van het VMBO hebben deze structuur en duidelijkheid erg nodig.

Interactie

Interactie tussen de groepsleden zelf en tussen de voorlichtster is erg belangrijk. De interactie staat heel de voorlichting centraal. Door interactie maak je de voorlichting levend voor de doelgroep. Door veel in te gaan op wat je ziet en hoort, maak je onderwerpen bespreekbaar. Door eigen ervaringen te vertellen laat je zien dat ook jij wel eens je grenzen verschuift en dat ook jij wel eens dingen doet waar je geen zin in hebt. Iedereen heeft dit wel eens. Door te benadrukken dat zelfs de voorlichter dit wel eens overkomt, zullen de jongeren minder schaamte hebben en sneller met eigen

ervaringen naar voren te komen. Het is dan wel van belang om samen met die jongeren er dan naar te kijken waar die grenzen liggen. Hierbij is interactie noodzakelijk!

Thema's

Een belangrijk thema om te behandelen is onzekerheid en kwetsbaarheid. Iedereen heeft hier mee te maken, vooral in de puberteit. Diep deze thema's uit. Wat is onzeker en wat is kwetsbaar?

Ga in op het stellen van grenzen. Want verliefd worden en in de prostitutie terecht komen zijn twee heel verschillende dingen. Door verhalen over meiden die in de prostitutie terecht zijn gekomen persoonlijk te maken voor de leerlingen, haal je het onderwerp dichterbij. Dat raakt de leerlingen en hiermee wek je hun interesse.

Diep het onderwerp verliefd zijn uit. Wat betekent verliefd zijn? Wat gebeurt er met jou? Verliefdheid kan betekenen dat je je grenzen kan verschuiven, totdat je iets doet waarvan je een jaar geleden zei dat je dat niet zou doen.

Het is daarom van belang om goed samen met de jongeren te kijken naar waar hun grenzen liggen en ze er bewust van te maken dat ook zij hun grens wel eens verschuiven zeker als er verliefdheid in het spel is.

Praat over de loverboy, wie is de loverboy, waar herken je de loverboy aan?

Benadruk dat de loverboy van tegenwoordig niet het stereotypische uiterlijk heeft dat iedereen verwacht. Het is belangrijk jongeren mee te geven dat loverboys slimme jongens zijn en dat zij ook met hun tijd mee veranderen.

In een groep waar jongens zitten vraag je ook naar de grenzen van jongens.

Zou je zelf loverboy worden? Zou jij wel een meisje voorstellen aan een vriend van jou waarvan je het vermoeden hebt dat hij eigenlijk niet te vertrouwen is?

Wat kunnen dan signalen zijn van dat jij of iemand in je omgeving te maken heeft met een misbruikrelatie/ relatie met een loverboy? Benadruk spijbelgedrag als signaal, teruggetrokken zijn, afzondering van familie en vrienden. Bespreek met de jongeren dat zij vaak als vriend(in) eerder door hebben dat een vriendin te maken heeft met een verkeerd vriendje.

Het is belangrijk om te benadrukken dat de jongeren volwassenen in hun omgeving kunnen en moeten vertrouwen. Het is belangrijk om duidelijk te vertellen bij wie je terecht kan. Iemand die je vertrouwt een mentor, dat kan zelfs je buurvrouw zijn of 'Pretty Woman'. Benadruk daarnaast nog eens wie 'Pretty Woman' is en wat zij kan betekenen voor deze groep jongeren.

Deze thema's zijn onmisbaar binnen de voorlichting aan gemengde groepen over misbruikrelaties. In Hoofdstuk 2 zijn deze thema's dan ook verder uitgewerkt.

Signalering en preventie

Hoe kan je zelf signaleren als voorlichter?

- Vraag voordat je voorlichting geeft aan docenten of ze denken dat er risicomeiden zijn in de klas.
(Om duidelijk voor jezelf te hebben wat mogelijke signalen zijn van een meisje in een misbruikrelatie wijzen we naar bijlage 2; het slachtofferprofiel)
- In de voorlichting let je goed op non-verbaal gedrag. Je richt je op tekens als wegstijven bij bepaalde onderwerpen, niet deelnemen aan discussies of alarmerende, verdachte uitspraken.
- Let op je gevoel en gebruik je gevoel en je instinct, vaak kun je hier maar al te goed op vertrouwen.

Als je een mogelijk risico meisje denkt ontdekt te hebben, zijn er verschillende manieren om hier mee om te gaan.

- Het kan gebeuren dat het meisje je na de voorlichting nog even wil spreken. Door de voorlichting is haar duidelijk geworden dat zij mogelijk een relatie heeft met een loverboy of dat haar relatie er verdacht veel van weg heeft. Je kunt dan het meisje uitnodigen om bij 'Pretty Woman' langs te komen om er over te praten.
Dit is de makkelijke manier. Het meisje herkent/erkent tot op enige hoogte dat er wat fout zit in haar relatie. Door de voorlichting of mede door de voorlichting is zij zich hier bewust van geworden.
- Het kan ook zijn dat jij als voorlichter een risico meisje ontdekt. De manier waarop je dit kan aanpakken hangt erg af van de band die je met groep jongeren hebt opgebouwd tijdens de voorlichting. Bij de kortdurende voorlichting heb je maar een uurtje contact met die klas. Het is dan niet verstandig om een risico meisje rechtstreeks aan te spreken, dit kan haar juist afschrikken. Je kunt dan beter contact opnemen met een van haar begeleiders. Kijken of hij/zij ook die signalen oppakt. Vaak staat die begeleider ook dicht bij het meisje dan dat jij staat, waardoor hij/zij het sneller bespreekbaar kan maken en haar eventueel kan doorverwijzen naar 'Pretty Woman'.

Culturele verschillen

In een groep met verschil in religie en nationaliteit dien je ook rekening te houden met die van de Islamitische. Bekend is dat waarden en normen ten opzichte van seksualiteit,

het maagd zijn, vrouw zijn anders kunnen zijn dan die van de Nederlandse cultuur. Omdat je voorlichting zich richt op misbruikrelaties wil je deze normen en waarden boven tafel krijgen. Wat bepaalt dat jij een slet of hoer bent? Wanneer ben je wel of niet maagd. Jongens van Islamitische afkomst benadrukken nog eens oude rolpatronen die zij van vrouwen in hun hoofd hebben. Als een vrouw rookt, is zij dan een hoer?

Maak gebruik van thema's als kleding, roken, uitgaan, alcohol drinken, maagd zijn. Lok de discussie uit en laat ze van elkaar leren en geef zelf samenvattingen van hetgeen

wat wordt gezegd. Houd hier ook de interactie in je achterhoofd en het verschuiven van grenzen in ogenschouw. Dit zijn alweer belangrijke thema's die ervoor kunnen zorgen dat een ieder kan afglijden in een misbruikrelatie.

Evaluatie

Aandachtspunten

Evaluatie met de groep

Het is altijd goed om de groep om feedback te vragen over jouw voorlichting. Wat sprak hen aan? Wat sprak hen juist niet aan en waarom niet? Wat hebben zij opgestoken? Dit kan bruikbare feedback opleveren die je in de volgende voorlichtingen kan verwerken. En niet te vergeten blijf even hangen na een voorlichting te hebben gegeven. Je geeft de jongeren de kans die dat nodig hebben jou aan te spreken, omdat dit veiliger is.

Evaluatie met begeleiders

Kijk of je na de voorlichting ook nog een van de begeleiders die de voorlichting bijgewoond heeft te spreken kan krijgen. Zij kennen de klas waarin voorlichting is gegeven en kan je vertellen of hem/haar iets is opgevallen. Ook kan diegene je vertellen hoe hij/zij denkt dat de klas het heeft opgepakt.

Het is handig om een paar weken na de voorlichting ook nog een keer contact op te nemen met een van de begeleiders. Zo kun je kijken of de voorlichting is blijven hangen of het nog leeft onder de jongeren. Praten ze er nog steeds over dan is dat een goed teken. De voorlichting heeft dan indruk gemaakt en de jongeren zijn er over blijven denken.

Thema's binnen de voorlichting

Inleiding

Binnen het geven van voorlichting over misbruikrelaties onder jongens en meiden van 14 t/m 18 jaar zijn er thema's die specifiek behandeld kunnen worden.

Deze thema's worden door hulpverleners van belang geacht om de voorlichting een preventief en signalerend doel te geven.

Bij de voorlichting aan gemengde groepen is het erg belangrijk om er rekening mee te houden dat er jongens in de klas zitten. Dit heeft een grote invloed op de bespreking van de thema's. Veiligheid is een belangrijk aspect bij de voorlichting. Jongens hebben snel de neiging om bij dit soort onderwerpen stoer te gaan doen. De meiden zullen zich hierdoor minder snel open durven te stellen, waardoor je minder diep op de thema's in kunt gaan.

Thema: “Pretty Woman”

Aanbeveling

Ter introductie is het belangrijk om te vertellen wat ‘Pretty Woman’ doet, voor welke doelgroep ‘Pretty Woman’ werkt en welke functie jij zelf binnen de instelling hebt. De introductie heeft verschillende functies binnen de voorlichting. Deze staan hieronder beschreven.

Hoofddoel

De doelgroep bewust te laten worden van de realiteit van het fenomeen loverboy en kennis te geven over de instelling ‘Pretty Woman’ die deze problematiek wil tegen gaan.

Subdoelen

- Het introduceren van ‘Pretty Woman’.
- Het introduceren van jezelf.
- De doelgroep bewust te laten worden van het actueel zijnde van misbruikrelaties en de loverboy problematiek en van de instelling ‘Pretty Woman’ die deze problematiek wil tegengaan.
- Het uitbreiden van het netwerk bij de doelgroep: de doelgroep weet waar hij/zij terecht kan.
- Promotie van ‘Pretty Woman’.

Uitwerking

Op welke doelgroepen ‘Pretty Woman’ zich richt

- Minderjarige meisjes met risicovol gedrag, die een verhoogd risico lopen om in een misbruikrelatie terecht te komen.
- Praktiserende meisjes en ex-praktiserende meisjes tot 23 jaar. Praktiserend wil zeggen dat zij daadwerkelijk in de prostitutie werken of gewerkt hebben of in een misbruikrelatie zitten of gezeten hebben.

De methodiek die wordt gehanteerd bij ‘Pretty Woman’

De werkwijze van ‘Pretty Woman’ is laagdrempelig en outreachend ‘Pretty Woman werkt met de principes van Robin Norwood.¹

¹ Norwood, R. (1985) Als hij maar gelukkig is. Antwerpen, Bosch&Keuning.

Aanbod van 'Pretty Woman'

- Individuele hulpverlening
- Groepshulpverlening
- Preventieve voorlichting
- Deskundigheidsbevordering

Tip: Deel na de voorlichting folders van 'Pretty Woman' uit en leg de nadruk op instellingen voor jeugdzorg waar ze anders terecht zouden kunnen.

Thema: “Misbruikrelaties/Loverboys”

Aanbeveling

Om de doelgroep bewust te laten worden van de loverboyproblematiek is het van groot belang om het fenomeen loverboy eerst goed uit te leggen. Wat is een loverboy, wat doet een loverboy, wat is zijn werkwijze, van welke afkomst is de loverboy, wie worden of zijn slachtoffer van loverboys zijn vragen die van belang zijn om de doelgroep bewust te laten worden van de variatie binnen de werkwijze van de loverboy.

Hoofddoel

De doelgroep te kennen te geven wat loverboys zijn en welke werkwijzen ze hanteren. Door de doelgroep hiervan bewust te laten worden, wordt het risico verkleind dat de doelgroep die voorgelicht wordt in een misbruikrelatie terecht komt.

Subdoelen

- De doelgroep handvaten geven om signalen op te vangen wanneer er sprake is van de loverboyproblematiek.
- De variatie binnen de werkwijze en het gedrag van loverboys uit te lichten.

Uitwerking

Wat zijn loverboys

Loverboys zijn meestal allochtone jongens die op een slinkse wijze minderjarige meisjes inpalmen. Ze gaan op zoek naar “vatbare” meiden en palmen deze in met allerlei dure cadeaus en allerlei beloftes. Op deze manier maken ze deze meiden vooral emotioneel, maar ook sociaal afhankelijk in een relatie. Deze relatie kan vaak een lange tijd duren (bijvoorbeeld een jaar), waarna ze uiteindelijk tot prostitutie worden gedwongen. Hierbij zijn bedreigingen en geweld aan de orde. De loverboys strijken hierdoor forse bedragen op, waardoor het “loverboy zijn” aantrekkelijk is.

Werkwijze loverboys

- *De ontmoeting:* De loverboy gaat op zoek naar meiden die in zijn profiel passen. Het gaat hierbij vaak om kwetsbare meiden. Hij doet dit op plekken waar veel meiden komen. Bijvoorbeeld bij scholen, jongerencentra, winkelcentra, internaten, etc. Wanneer de loverboy een meisje ziet dat voor hem interessant genoeg is, dan probeert hij contact te met haar te maken.
- *Indruk maken:* De loverboy probeert indruk te maken op het meisje. Hij doet dit door bijvoorbeeld op school te verschijnen in een mooie auto of met een mooie scooter. Hij probeert haar aandacht te krijgen met cadeautjes zodat zij gecharmeerd van hem raakt. Hij kan door haar veel aandacht te geven, bekijken of het meisje verliefd op hem kan worden. Als zijn pogingen op niets dreigen uit te lopen, gaat hij op zoek naar een ander slachtoffer.
- *Relatie aangaan:* Wanneer het meisje wel ingaat op de avances van de loverboy probeert hij een relatie aan te gaan met het meisje. Het meisje vindt

alle aandacht geweldig, zeker wanneer zij dit thuis heeft moeten missen. Door de aandacht die ze krijgt, wordt ze verliefd op de loverboy. De loverboy probeert het meisje te isoleren van haar sociale contacten. Het meisje voelt zich in deze situatie echter geliefd en maakt zich geen zorgen. Hij belooft haar een gouden toekomst.

- *Seksueel contact:* Vrij vroeg gaat de loverboy met het meisje naar bed om haar nog afhankelijker te maken.
- *Grenzen verleggen:* De loverboy verzint verhalen waardoor het meisje haar grenzen verlegt. Door het meisje wijs te maken dat zij hem kan helpen (om bijvoorbeeld zijn schulden kwijt te raken) door met een andere jongen naar bed te gaan, verlegt het meisje haar grenzen.
- *Aanzet tot prostitutie:* In deze fase verzint de loverboy nog meer emotionele verhalen over bijvoorbeeld schulden om het meisje over te halen om te prostitueren. Wanneer het meisje weigert wordt zij in de meeste gevallen gedwongen door middel van fysiek geweld en emotionele manipulatie. Het meisje is nu zo afhankelijk dat zij niet meer bij hem weg kan of durft. Uiteindelijk belandt het meisje in de prostitutie omdat ze denkt dat ze bij niemand terecht kan.
- *Uitbuiting:* Tijdens het werk in de prostitutie wordt het meisje door haar loverboy sterk in de gaten gehouden. Wanneer zij werk weigert volgt er veel fysiek en emotioneel geweld. Voor het meisje is het erg moeilijk om zich los te maken van haar loverboy omdat ze eigenlijk niet meer zonder hem kan. Bovendien schaamt ze zich en heeft ze meestal een laag zelfbeeld opgebouwd wat niet bevorderend werkt voor de opbouw van een nieuw leven zonder haar loverboy.

Risicomeiden

Meiden die zeer streng opgevoed worden, meiden met puberteitsproblemen, meiden met een multi-problem-achtergrond en meiden die het gevoel hebben zelf voor de prostitutie te kiezen, lopen een verhoogd risico om slachtoffer te worden van een loverboy.

Sommige meiden hebben zelfs een materialistische benadering van een relatie: een jongen is vooral goed als hij veel cadeautjes geeft. Dergelijke houdingen maakt meiden kwetsbaarder voor loverboy-mechanismen. Andere risicofactoren die genoemd werden zijn: vaak ruzies thuis, afkomstig zijn uit sociaal zwakke milieus en gemakkelijk vallen voor de charmes van een jongen.

Tip: Geef in de voorlichting duidelijk aan dat er geen prototype loverboy bestaat. Zowel qua uiterlijk, gedrag als werkwijze niet.

Thema: “Weerbaarheid”

Aanbeveling

In de voorlichting is het van belang om met de doelgroep te bespreken wanneer iemand risico loopt in een misbruikrelatie terecht te komen. Hiermee zullen ze bij zichzelf te raden gaan waar hun eigen grenzen liggen. Door bewustwording van de eigen grenzen, leert de doelgroep dit ook eerder te bewaken. Belangrijk is het om binnen de voorlichting verschillende aspecten in contact met anderen te bespreken. Wij raden aan om dieper in te gaan op onderstaande subthema's, aangezien grensoverschrijdend gedrag begint bij het eerste contact. Deze subthema's zijn:

- Weerbaarheid en vriendschap
- Weerbaarheid en verliefd zijn
- Weerbaarheid en relaties
- Weerbaarheid en seksualiteit

Hoofddoel

De doelgroep bewust te maken van hun eigen grenzen en gedrag en de mogelijke gevolgen daarvan. Daarnaast het signaleren door de voorlichter van risicomeiden binnen de doelgroep.

Subdoelen

- De doelgroep bewust te maken van hun eigen (risico)gedrag.
- De doelgroep bewust te maken waar eventuele grenzen liggen.
- De doelgroep kennis te geven van gevolgen n.a.v. grensoverschrijdend gedrag.
- Het signaleren van risicomeiden door de voorlichter.

Uitwerking

Vriendschap

Hoe belangrijk is vriendschap voor de doelgroep. Vertrouwen zij hun vrienden en wat doen ze allemaal voor elkaar. In hoeverre kunnen zij ook echt bij elkaar terecht? Vrienden kunnen erg belangrijk zijn bij het signaleren.

Dit is tevens aan te kaarten doormiddel van voorbeelden en dan vragen hoe de meiden zouden reageren.

Liefde & relaties

Dit is een erg belangrijk onderwerp. Bij dit thema kan je ingaan op waar de grenzen liggen bij de jongens en meiden. Wat heeft een meisje allemaal voor een jongen over en wat heeft een jongen allemaal over voor een meisje. Wat vinden zij normaal in een relatie. Door middel van voorbeelden en interactie wil je bereiken dat de doelgroep hierover na gaat denken.

Vertellen over weerbaarheid

Wat is weerbaarheid? Als je weerbaar bent, laat je je niet van alles overkomen. Je weet wat je wel en ook wat je niet wilt. Je herkent signalen bij jezelf en bij de ander en weet hoe je er op kan reageren. Je weet je grenzen aan te geven. Je bent bewust bezig met wat je wel en wat je niet wilt. Je maakt je sterk voor jezelf.

Dat klinkt allemaal makkelijker dan het soms gaat. Vooral als je nooit geleerd hebt hoe je dat moet doen. Maar duidelijk zijn, de grenzen van jezelf en de ander leren kennen, kan je leren.

Dit zijn punten waarmee je de doelgroep aan kan spreken en mee aan het nadenken kan zetten.

Vragen stellen over weerbaarheid

Dit kan je doen doormiddel van voorbeelden geven en de klas hierop te laten reageren. Hierdoor zet je ze aan het nadenken over hun eigen weerbaarheid en heb jij de mogelijkheid om znodig te signaleren.

Grenzen aangeven

Wanneer zeg je 'nee'? Is de hoofdvraag van dit thema. Interactie in de groep en de doelgroep aan het nadenken zetten, bereik je het beste door middel van het geven van voorbeelden. Een voorbeeld dat gericht is op de meiden in de klas kan worden: "een jongen wil met je zoenen, maar eigenlijk wil jij niet met hem zoenen. Zoen je toch met hem?" Dit voorbeeld kan ook gebruikt worden in relatie met seks. Bijvoorbeeld: "Je vriend wilt seks met je, maar jij hebt geen zin. Doe je het dan wel voor hem?" Hierbij kan je nog aanvullingen geven, bijvoorbeeld erbij zeggen dat die vriend het anders uit zou maken. Aan de jongens in de klas kun je de vraag stellen: "Hoe ga je ermee om als een meisje nee zegt? Respecteer je dit dan?"

Thema: “Seksualiteit”

Aanbeveling

Om de voorlichting duidelijk over te laten komen op de jongens en meiden, is het van belang dat de doelgroep zich ook bewust zijn van hun eigen seksualiteit. Om ze hierover aan het denken te zetten en bewust te laten worden van hun eigen grenzen hierin.

Hoofddoel

De voorlichting aan te laten sluiten op de doelgroep aan wie voorlichting gegeven wordt.

Subdoelen

- De meiden bewust te laten worden van hun eigen seksualiteit.
- De meiden aan het denken te zetten over hun eigen seksualiteit en hun grenzen daarin.
- De jongens bewust te laten worden van de grenzen van meiden in seksualiteit.
- De jongens aan het denken zetten over hun eigen seksualiteit en hun grenzen daarin.

Uitwerking

Puberteit

De slachtoffers zijn vaak meiden in de puberteitsfase. *“Puberteit is een periode vol veranderingen. Lichamelijke groei kan ook psychische gevolgen met zich meebrengen: verwarring, onzekerheid en angst over de groei van het lichaam. Pubers leven met de dag en hebben geen helder beeld van de toekomst. Ze zijn op zoek naar hun eigen identiteit: wie ben ik, wat wil ik en wat zijn mijn mogelijkheden? Het belang van het uiterlijk is groot, ze willen in de smaak vallen bij anderen. Kenmerkend bij pubers is dat ze vaak een ideaalbeeld voor ogen hebben: een held, een idool, een lieve vriend. Wanneer ouders de emotionele, gevoelsmatige behoeften afwijzen, kan het gebeuren dat ouders en pubers uit elkaar gaan groeien, dat pubers zich afsluiten en hun heil ergens anders gaan zoeken. Als een puber alleen staat, zich afgewezen voelt door zijn ouders en ook geen aansluiting bij leeftijdsgenoten heeft, kan de eenzaamheid toeslaan. Eenzaamheid is een voedingsbodem voor depressiviteit.”*² Wanneer de “ideale vriend”/loverboy opduikt in het leven van zo’n meisje is het niet verwonderlijk dat ze vatbaar is voor de charmes van een loverboy. Hierbij kunnen de cognitieve vaardigheden van de slachtoffers een rol spelen. Het is vaak zo dat ze door een beperkte cognitie niet het inzicht hebben om de gevolgen en de ernst van de situatie te overzien.

Vertellen over seksualiteit

“Uiting van liefde en lust, een kwestie van geluk, van verdriet en wanhoop, van moraal en ethiek, hormonen, relaties en voortplanting.”

Brugman, Goedhart, Vogels & van Zessen (1995). Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.

Tip: Probeer er achter te komen waar jongeren aan denken bij seksualiteit en hoe ze er over denken. Dit kan je doen door te vragen wat hun definitie van seksualiteit is.

Vragen stellen over hun eigen seksualiteit

Dit kan je doen door middel van vragen over zoenen en over seks. Ook kan je hierin vragen stellen over kleding. Bijvoorbeeld wanneer een meisje een kort rokje draagt, lokt zij dan een verkrachting uit?

Hoe belangrijk is je maagdelijkheid?

Wanneer een meisje met veel jongens zoent, of seks met hen heeft, is dat dan een slet? En hoe zit dat dan bij jongens?

Is pijpen seks? Door middel van deze vragen kan je een discussie uitlokken, dat kan leiden tot nadenken bij de meiden en jongens.

Thema: “Voorbeelden uit de praktijk”

Aanbeveling

Om de voorlichting aan te laten sluiten op de doelgroep is het van belang om praktijkverhalen erbij te betrekken. Op deze manier kan de problematiek gevisualiseerd worden en gaat het leven bij de doelgroep. Het zorgt ervoor dat het beter is voor te stellen dat elk meisje de kans loopt in dezelfde valkuilen te stappen als het slachtoffer van het praktijkverhaal.

Hoofddoel

De voorlichting aan te laten sluiten op de doelgroep aan wie voorlichting gegeven wordt.

Subdoelen

- De voorlichting laten aansluiten op de belevingswereld van de doelgroep door een waar gebeurd verhaal te vertellen.
- Het visualiseren van de voorlichting.
- De doelgroep bewust te laten worden dat het elk meisje overkomen kan.
- De doelgroep tot inzicht te laten komen hoe de werkwijze van een loverboy kan zijn.
- De doelgroep bewust te laten worden van het actueel zijn van de loverboyproblematiek.

Uitwerking

Werk van te voren een waar gebeurd verhaal uit van een cliënt die elke fase binnen de werkwijze van een loverboy is doorgegaan. Daarnaast kunnen er ook meerdere verhalen door elkaar gebruikt worden om een thema te ondersteunen.

Tip: Weet je zelf geen praktijkvoorbeelden, dan kun je er Terpstra en van Dijke bij pakken met *Publiek Geheim: Jeugdprostitutie, negen portretten*.

Tip: Benadruk dat ook jongens slachtoffer kunnen worden van een misbruikrelatie, hier wordt vaak gesproken van ‘suikerooms’, zie het boek van Terpstra en van Dijke.

Thema: “Familie & netwerk”

Aanbeveling

Wat van groot belang is bij het geven van voorlichting over de loverboyproblematiek is de doelgroep bewust te laten worden wat het belang is van een netwerk van familie en vrienden. Daarbij is het handig om te vertellen hoe het in z'n werk gaat wanneer een meisje te maken krijgt met een loverboy. De loverboy zal immers met alle macht proberen om het meisje te laten breken met haar familie en vrienden. Daarnaast kun je de nadruk leggen op de instellingen waar de doelgroep terecht kan. Handig is om voor de voorlichting na te gaan welke instellingen per regio waar je voorlichting geeft, zich bezig houden met jeugdzorg (bijv. Bureau Jeugdzorg, prostitutie maatschappelijk werk).

Hoofddoel

De doelgroep bewust te laten worden wat het belang is van een (uitgebreid) netwerk waaronder familie en vrienden.

Subdoelen

- De doelgroep bewust te laten worden van het belang van vriendschappen.
- De doelgroep bewust te laten worden van het terecht kunnen bij familie en vrienden wanneer er zich problemen voordoen.
- Het belang van het eigen netwerk uit te lichten door praktijkverhalen.
- Netwerkuitbreiding door kennis te maken met hulpverleningsinstellingen.

Uitwerking

Vriendschappen en familie

Je kan een praktijkverhaal erbij betrekken over bijvoorbeeld een meisje die dacht dat ze nergens terecht kon, maar uiteindelijk een vriendin of nicht tegenkwam die haar wilde helpen. Je kan daarnaast een discussie op gang brengen bij de doelgroep over wat zij het belang vinden van en binnen vriendschappen en familiebanden.

Het is belangrijk te benadrukken dat een meisje altijd wel bij iemand terecht kan; een oma, nicht, oom of zus, maar ook een buurvrouw of mentor. Dat een meisje niet altijd naar haar ouders stapt met vragen en/of problemen, heeft niet altijd iets met vertrouwen te maken. Een meisje kan bijvoorbeeld een hele goede vertrouwensband met haar ouders hebben, maar zaken omtrent seks liever met haar nicht of zus willen bespreken.

Instellingen

Door van te voren na te gaan waar de doelgroep terecht kan in haar stad of dorp, kun je hulpverleningsinstellingen binnen de voorlichting promoten. Op deze manier licht je de doelgroep ook preventief en praktisch voor.

Bijlagen

Bijlage 1: **Daderprofiel**

Het maken van een daderprofiel van de loverboy is complex.

Nu door de media en voorlichting steeds meer bekend raakt over loverboys spelen de loverboys hierop in. Zij veranderen hun werkwijze en strategieën en hiermee wordt nog eens bewezen dat de loverboy problematiek een trend is.

Niet elke mens is hetzelfde, dat geldt ook voor de loverboy en zijn gebruikte werkwijze om meiden te ronselen en de prostitutie in te krijgen.

Daarom willen we graag wijzen dat onderstaand daderprofiel één is die je als aanwijzing dient mee te nemen. Dit daderprofiel is geen leidraad om dé loverboy te kunnen signaleren. Met dit daderprofiel willen we de voorlichter helpen om een beeld van de loverboy zoals deze ‘gemiddeld’ is helder te krijgen.

Toch is er weinig bekend van de loverboy en de psychologie van de loverboy.

Wat drijft hen, wat is hun achtergrond, hun nationaliteit? Deze lijken vaak niet mee te spelen in het zijn van een loverboy en de gebruikte technieken van de loverboy.

Wel mag duidelijk zijn dat loverboys wel éénzelfde doel hebben en dat is de ander binnen een relatie te misbruiken voor zijn eigen doeleinden.

Dit kan op vele vlakken ontstaan en zich ontwikkelen.

De onderzoekers Terpstra en van Dijke hebben in 2005 tien daderportretten opgesteld. *Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.*

Deze portretten moeten inzichtelijk maken wat de loverboy dreef om loverboy te worden. Hoe de loverboy te werk is gegaan. Naar aanleiding van deze tien portretten hebben de onderzoekers getracht technieken gebruikt door loverboys te beschrijven. Deze zijn door de hulpverleners die werken met minderjarige meiden die in de prostitutie zitten of hebben gezeten als representatief beschouwd.

Deze technieken van loverboys zijn ook op te volgen als signaleringsprofielen van een mogelijke (misbruik)relatie van een minderjarig meisje met een loverboy.

Deze zijn bewerkt naar aanleiding van onze eigen bevindingen naar aanleiding van het lezen van literatuur over dit onderwerp. En door er veel met elkaar hierover te praten en verbanden te leggen.

Meiden krijgen cadeaus en aandacht:

Door attenties voelen meiden zich speciaal. De aandacht die zij krijgen maakt dat zij zich prettig bij hun ‘vriend’ voelen en verliefd raken.

Let wel er zijn gevallen bekend dat meiden onder dwang van een loverboy in de prostitutie heeft gewerkt maar dat zij nog nooit een cadeau hebben ontvangen van hun loverboy. De vele aandacht die meiden ontvangen van hun loverboy is vaak genoeg al een cadeau voor hen.

Loverboys werpen zich op als haar beschermer:

Loverboys zorgen voor meiden die zorg nodig hebben omdat zij dit thuis niet ontvangen. Loverboys werpen zich op als de beschermer van deze meiden en zij zijn hier zeker ontvankelijk voor.

Hierdoor maakt de loverboy de relatie speciaal, hij spreekt van een unieke relatie waar hij het meisje verteld niet zonder haar te kunnen, aan haar kan hij zijn verhaal kwijt. Dit maakt ook dat het meisje zichzelf en de relatie speciaal gaat vinden.

De loverboy isoleert het meisje van vrienden en familie:

De relatie wordt specialer gemaakt. De loverboy weekt de meiden los van haar sociale omgeving die een controlerende functie uitoefent op de relatie. Deze controlerende functie kan de loverboy natuurlijk niet hebben omdat zij een klankbord kunnen vormen voor het meisje. De loverboy wil zijn 'vriendin' afhankelijk van hem maken. Dit doet de loverboy door ruzies te veroorzaken tussen zijn 'vriendin' en haar vrienden en ouders.

Door het meisje te isoleren wordt zij emotioneel afhankelijk gemaakt van haar loverboy.

Let wel ook hier zijn gevallen bekend dat de loverboy juist de ideale schoonzoon speelde.

Het spreken over een gezamenlijke toekomstdroom

De loverboy belooft zijn 'vriendin' trouw en liefde voor altijd. Hij belooft haar te trouwen, huisje boompje beestje. Deze gezamenlijke toekomstdroom maakt hij voor de relatie belangrijk. "Als jij dit nu gaat doen, dat zal zoveel betekenen voor mij en voor onze relatie, stel je voor dat we straks..." Het samen opbouwen van een toekomst is vaak gebruikt door een loverboy om zijn 'vriendin' aan het werk te krijgen in de prostitutie.

Ook kan gebruik worden gemaakt van het overwicht die de loverboy op zijn 'vriendin' heeft en de macht van hem die zich binnen de relatie heeft ontwikkeld.

Onvoorspelbaar gedrag:

Het ene moment draagt de loverboy zijn 'vriendin' op handen. Het andere moment scheldt hij haar de huid vol. De loverboy ontpopt zich daarmee ook als violent-boy.

Het meisje blijft hierdoor wel de kant zien van de jongen op wie zij verliefd is geworden, een kant die zij graag zou willen blijven zien. Zij zal alles doen om die goede kant te blijven zien zelfs als ze daar haar grenzen voor moet verschuiven.

Goed uitzien, goede babbel:

Loverboys zien er vaak goed uit, zij hebben het uiterlijk waar meiden vandaag de dag voor zullen vallen. Dat betekent niet de gouden kettingen en dure kleding maar het gangbare uiterlijk waar meiden van nu op vallen.

De loverboy zal zich gedragen als de ideale metro man. De man die stoer is maar niet schroomt om over zijn eigen emoties te praten.

Lovergirls inzetten:

Veel loverboys zetten vrouwen in die andere meiden ronselen. De vrouwen die door de loverboy worden ingezet vertellen de jonge meiden over iets onschuldigs als striptease dansen en het geld wat ze daarmee kunnen verdienen. De ontelbare rijkdommen en positief getinte verhalen van een seksegenoot zijn voor veel meiden

geloofwaardiger en kunnen hen over de streep trekken om voor één keer die ene grens over te gaan.

Tip: Er zijn verhalen bekend dat de loverboy zijn ‘vriendin’ niet in prostitutie dwong maar dat zij voor hem drugs smokkelde.

Tip: Hou de trends van de loverboy goed in de gaten. Het zijn slimme jongens die met hun tijd mee veranderen.

Bijlage 2: **Slachtoffer profiel**

Alle meisjes lopen risico, want elke puber wil graag aandacht en zich mooi voelen. Toch lopen sommige meisjes meer risico dan anderen.

Slachtoffers van loverboys hebben gemeen dat ze:

- In de pubertijd zitten.
- Niet sterk in hun schoenen staan.
- Vaak uit gebroken gezinnen komen, waarin géén of een niet beschermende vader aanwezig was.
- een ontwrichte jeugd hebben gehad, bijvoorbeeld door mishandeling of seksueel misbruik.
- Meestal lager opgeleid zijn.

Dit is een profiel van een risico meisje. Er zijn meerdere profielen, zoals faseproblematiek, meisjes die getraumatiseerd zijn. Een profiel voor lichtverstandelijk gehandicapte meisjes en multi-problem meisjes.

Zie literatuurlijst voor informatie.

Bron: 'Pretty Woman'

In het kader van het project 'Beauty & the Beast' is een lijst van signalen van jongerenprostitutie opgesteld, die beroepskrachten behulpzaam kan zijn (voor lesmateriaal zie literatuurlijst onder Stade PPI). De signaleringslijst is samengesteld door de Stichting Ambulante Jeugdhulpverlening Utrecht, Stade PPI en 'Pretty Woman'.

Bij vermoedens over (gedwongen) prostitutie is het advies om te overleggen met een deskundig hulpverlener op dit gebied. Op basis hiervan kan een plan worden gemaakt om meer duidelijkheid te krijgen over het probleemgedrag en de aanpak daarvan. Interpretaties en gevolgtrekkingen vinden pas in een later stadium plaats.

Slachtoffers van misbruikrelatie

Je hebt verschillende soorten slachtofferprofielen; profielen van meisjes met de fasen problematiek, profielen van getraumatiseerde meisjes, profielen van licht verstandelijk gehandicapten meisjes en profielen van multi-problem meisjes.

Gedrag/houding ten opzichte van anderen

- heeft opeens afwijkende normen
- lijkt opeens alleen bezig te zijn met seks
- heeft plotseling belangstelling voor bepaalde jongens
- daagt uit
- reageert spanningen af
- heeft veel nieuwe contacten
- gaat om met 'ouderen'
- blowt, vertelt over gebruik
- stelt zich extra sociaal wenselijk op
- heeft weinig binding met thuis

Gedrag/houding ten opzichte van omstandigheden

- is snel wisselend qua emoties
- is weinig flexibel
- ziet niet in hoe zij situaties kan benaderen/veranderen
- heeft het idee 'dat overkomt mij weer'

Uiterlijk en fysieke gesteldheid

- ziet er vermoeid uit
- is vermagerd
- ziet er anders gekleed uit
- ziet er qua make-up anders uit
- ziet er juist heel verzorgd uit
- ziet er uitdagend uit
- heeft psycho-somatische klachten (geen direct aantoonbare lichamelijke oorzaak)
- (terugkomende) blaasontsteking
- zelfverwonding (verbergt dit angstvallig of loopt er juist mee te koop)

Houding ten opzichte van zichzelf

- lijkt geen eigen identiteit te hebben
- heeft een lage zelfwaardering
- heeft een weinig realistisch zelfbeeld (over-/onderschat zichzelf)
- is snel te beïnvloeden
- durft/kan geen grenzen aangeven
- voelt zich slachtoffer van bepaalde situaties, machteloos
- kan geen alternatieven bedenken
- is depressief

Gedrag (algemeen)

- ziet er anders uit dan voorheen
- eet slecht
- drinkt en/of blowt
- ziet er plotseling afwijkend uit
- gaat extreem vaak uit
- hangt veel op straat rond
- heeft veel geld/dure spullen
- is overdreven vrolijk (masker)
- trekt zich terug
- heeft plotselinge huilbuien
- heeft woede-uitbarstingen
- vertelt overdreven verhalen
- vertoont op verschillende plekken totaal ander gedrag
- gaat onregelmatig naar school, spijbelt, slechte prestaties
- heeft thuis veel problemen, vertoont wegloupedrag
- is niet aanspreekbaar op gedrag
- vermijdt onderwerp prostitutie of projecteert op anderen

Signalen van gedwongen jongerenprostitutie lijken voor een deel op die van seksueel misbruik: elk seksueel (getint) gedrag dat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren. Hierbij is altijd sprake van machtsongelijkheid of afhankelijkheid tussen pleger en slachtoffer.

De Landelijke Werkgroep Kinderporno en Kinderprostitutie heeft de signalen van seksueel misbruik puntsgewijs verwoord (het gaat hierbij om de combinatie van signalen). Deze staan tezamen met signalen van kinderprostitutie en kinderporno genoemd in een folder, die verspreid wordt via TransAct, Postbus 1413, 3500 BK Utrecht, (030) 232 65 00, distributie@transact.nl.

Seksueel misbruik

Gedragssignalen:

- grote angst voor lichamelijk contact
- niet bij de leeftijd behorende kennis van seksualiteit
- seksualiserend gedrag
- plotselinge gedragsverandering
- concentratieproblemen
- van huis weglopen

Lichamelijke signalen:

- buikpijn
- pijn/bloed aan anus, vagina
- pijn in bovenbenen
- eetproblemen
- zelfverwonding
- seksueel overdraagbare aandoeningen, zwangerschap

Als signalen van jongerenprostitutie worden bovendien genoemd:

- veel schoolverzuim
- wegloupedrag
- vaak slaperig zijn
- over onverklaarbaar veel geld of nieuwe spullen beschikken
- erg gevoelig voor anderen zijn (bijvoorbeeld voor oudere mannen).

Bijlage 3: **Theater a la Carte**

In deze bijlage geven we een beschrijving over de theatervoorstelling “Nancy en haar loverboy” van Theater a la Carte. Deze theatervoorstelling met voorlichting beslaat ca. 90 minuten en wordt op locatie (op scholen) uitgevoerd.

Deze voorstelling is een samenwerkingsverband van Theater a la carte en ‘Pretty Woman’

Dit project richt zich voornamelijk op gemengde groepen leerlingen in het VMBO, speciaal voortgezet onderwijs en ROC’ s. Tevens is deze voorstelling deels aangepast ook bedoeld voor leerlingen in het HAVO en VWO onderwijs.

Om van deze theaterproductie een beschrijving te geven en hoe jij als voorlichtster daarop kan inspelen is gekozen omdat ‘Pretty Woman’ met haar voorlichting aan scholen van het VMBO altijd kiest voor Theater a la Carte als de school ook voor theater kiest.

Nancy en haar loverboy:

Deze voorstelling is een korte weergave van hoe een jong meisje door haar vriendje wordt geronseld en in de prostitutie terecht komt.

Deze theatervoorstelling wordt afgewisseld met een interactief gedeelte waarin een medewerkster van ‘Pretty Woman’ vragen beantwoord en vragen stelt aan de leerlingen naar aanleiding van de gespeelde scènes.

De voorstelling begint met de eerste scène waarin Nancy vertelt over de relatie met haar moeder, die niet zo lekker loopt, school loopt ook niet lekker. Nancy kiest ervoor om overdag op straat te hangen. Als het regent gaat ze in de kroeg zitten en daar ontmoet ze haar loverboy.

Nancy is op slag verliefd, een lieve jongen die lieve dingen tegen haar zegt en haar ook nog eens aandacht geeft die zij niet van haar moeder krijgt.

Als Nancy ook nog eens op slag ruzie krijgt met haar moeder die zegt dat niemand haar leuk vindt en Robert haar dus helemaal niet, belt Nancy radeloos Robert op. Hij stelt voor dat zij wel bij hem in mag trekken.

De tijd daarna kan Nancy haar geluk niet op. Weekendjes weg naar Antwerpen, uit eten en bloemen volop.

Robert zijn geluk loopt terug als hij opbiecht dat dit mooie leven niet meer te bekostigen is. Nancy is ongerust, ze wil de jongen waar ze zoveel van houdt graag helpen. Robert weet wel een manier. Een vriend van hem geeft binnenkort een feest en misschien als Nancy lief tegen hem doet, dat die vriend Robert zijn schulden zal vergeten.

Hierna staat de voorlichter op het podium. “Kan jullie dit overkomen?”

Reacties uit het publiek zijn overwegend nee, natuurlijk niet.

De voorlichter vraagt hierop vaak naar de grenzen van ieder. “Zal iemand hier ooit een bank beroven.” Ook hier krijg je vaak een ontkrachtend antwoord op.

Op de vraag of iemand ooit wel eens wat heeft gestolen, blijkt dat pakjes kauwgom, of knickers of luchtjes toch wel eens zijn mee genomen zonder te betalen. Vaak onder druk van vriendinnen of is het stoerdoenerij etc.

Als voorlichter wil je vooral benadrukken na deze scène dat jongeren prima hun grenzen kunnen stellen. Deze grenzen bewaken blijkt in de praktijk toch wat lastiger te zijn. Na enige doorvragen blijkt dat veel jongeren vaak hun grenzen verleggen. Dat Nancy een meisje met een laag zelfbeeld is, betekent niet dat meisjes die wel zeker van zichzelf zijn of dat beweren te zijn, kunnen verzwakken voor de aandacht van Robert. Juist door dit soort aandacht en liefde worden die grenzen vaak verlegd.

Hierna volgt een scène waarin Robert uit legt hoe je ervoor kan zorgen dat een meisje verliefd wordt op je. “Wat helemaal werkt, als je haar zoent waar haar vriendinnen bij zijn.” Aandacht geven, cadeaus geven, alles wat meisjes graag willen hebben. Als ze eenmaal zo verliefd zijn, dan doen ze alles voor je, zelfs met iemand naar bed gaan voor geld, voor jou....”

De voorlichter vraagt hierop wat onze onzekerheden zijn. Heeft elke vrouw niet iets aan haar uiterlijk op te merken? Te dik, te dun, te korte benen waar zij zich niet zo bij prettig bij voelt?

Vaak blijkt dat jongeren daadwerkelijk hun onzekerheden hebben, niks is zo fijn als de jongen waar jij verliefd op bent, je complimenten geeft en je zekerder laat voelen over jouw onzekerheden.

De volgende scène zien we Nancy die een beroep op de hulpverlening doet, maar deze lijkt niet op gang te willen komen. Of ze is te jong, of te oud..

Nancy blijft telefoontjes krijgen van Robert. Teruggaan naar haar moeder lijkt geen optie en haar vriendinnen, ach die heeft ze niet meer, sinds Robert sprak ze hen niet meer.

Robert blijft haar bellen en vragen of ze terug komt.

Nancy blijft sterk maar als ze nog eens goed haar situatie overziet, blijkt dat ze eigenlijk geen andere mogelijkheid heeft dan maar terug te gaan naar Robert. Ze schaamt zich en heeft ook schuldgevoelens, wie wil haar nou helpen?

“En ach, hij was ook wel eens lief, als ze hem niet tegen spreekt, dan slaat hij haar niet, we zijn toch verliefd, we komen er wel uit...” Nancy gaat terug naar haar loverboy.

De voorlichter vertelt over dat veel meisjes vaak geen andere keuze meer zien dan terug te gaan naar hun loverboy. Belangrijk is dat er plekken zijn waar meiden die hulp nodig hebben, of vriendinnen van deze meiden, terecht kunnen. Vaak is je verhaal kwijt kunnen of meer te weten komen genoeg. Het belangrijkste is ook dat ze er over blijven praten en dat er contact met deze meiden wordt gehouden.

Gevraagd wordt ook aan de groep of men weet waar zij terecht kunnen. Een mentor, een vertrouwenspersoon op school wordt genoemd. Als voorlicht(st)er moet je ook benadrukken dat ook andere instellingen die jongeren kunnen helpen, bureau Jeugdzorg of ‘Pretty Woman’ (als je voorlichting geeft in en rondom Utrecht).

In de volgende scène vertelt Robert dat hij zijn zusje van 13 jaar een dagje mee uit neemt naar een pretpark. Het valt hem op dat ze veel aandacht krijgt van jongens. Hij ziet zijn zusje onder de aandacht helemaal opbloeien. Robert raakt hierdoor geërgerd. Wat kan er wel allemaal niet gebeuren met zijn zusje als zij zich laat inpalmen met zo’n jongen, hij weet hoe ze zijn, hij is zelf zo...

Als voorlichter vraag je hierna aan het publiek of Robert zijn geweten hier lijkt op te spelen. Daar lijkt het wel op, maar alleen omdat het nu allemaal dichtbij komt. Hij ziet

zijn eigen zus en stelt haar voor met een loverboy en hij beseft wat voor kwaad jongens kunnen doen.

Hierin leeft het thema loverboys voor veel jongens op, hun zus kan het ook overkomen. En wat zullen zij daarvan niet vinden? Hieruit kan je een pittige discussie krijgen en wordt er vaak van de jongens gevraagd uit zichzelf te reageren. Wat zou jij doen als je zusje dat zou overkomen? Wat vind je van zo'n jongen? Hiermee haal je de loverboy problematiek zo dichtbij, doordat bijvoorbeeld hun zusje ermee in aanraking kan komen.

In de hierna volgende scène zien we Nancy achter het raam staan. Ze wenkt naar de toeschouwers en laat zien hoeveel geld zij vraagt aan haar potentiële klanten.

Als voorlichter vraag je aan de zaal wat zij van het werk vinden van Nancy. Heeft ze rijkdom, verdient ze geld, ze lijkt een glamoereus leven te leiden. Is ze gelukkig?

Als voorlichter vraag je dan aan de zaal hoe zij zichzelf zien over tien jaar, hoe zien zij hun geluk vervuld? Vaak zal gereageerd worden met huisje boompje beestje. Niet met achter het raam staan. Als voorlichter wil je benadrukken hoe belangrijk het is aan je eigen ideaalbeeld vast te houden. Stel je grenzen, maar bewaak ze ook goed.

Als paaldansen niet erg is en je daar bakken met geld mee kan verdienen, waarom zou je dan niet de prostitutie in gaan? Blijf bij je eigen grenzen stil staan en de keuzen die jij maakt. Dit maakt je namelijk weerbaar tegen een mogelijke misbruikrelatie.

Bijlage 3:

Vormen van voorlichting

Inleiding

Afhankelijk van wat het doel is van de voorlichting bepaal je welke vorm van voorlichting je kiest. Als je voorlichting geeft met alleen een signalerende functie dan maak je gebruik van een andere vorm van voorlichting, dan als de voorlichting een preventieve functie heeft. Hieronder staan verschillende vormen van voorlichting omschreven die gebruikt kunnen worden als (hulp)middel bij het geven van voorlichting over misbruikrelaties.

Bij elk vorm van voorlichting staat het doel erbij vermeld, zodat er voor een bepaalde vorm van voorlichting kan worden gekozen.

Open gesprekken

Doel: preventieve en signalerende functie.

Geschikt voor: kleinere groepen.

Voorlichting geven door middel van open gesprekken is een zeer geschikte vorm van voorlichting voor kleinere groepen met een maximum van 30 deelnemers.

Bij deze vorm van voorlichting is het raadzaam dat de deelnemers in een cirkel zitten zodat ze elkaar kunnen zien. Hierdoor kan er genoeg interactie ontstaan om ervaringen, meningen, etc. met elkaar uit te kunnen wisselen.

Deze vorm van voorlichting is zeer geschikt voor ouders, omdat ze vaak veel vragen hebben en open staan om van de ervaringen en kennis van een ander te leren.

Video

Doel: preventieve functie.

Geschikt voor: grotere groepen.

Gebruik van video's maakt de voorlichting interessant om naar te kijken. Met name voor de doelgroep meiden en gemengde groepen is deze geschikt, omdat ze door middel van een video een goed beeld krijgen over hoe een misbruikrelatie er uit kan zien.

Video's:

“Mijn vriend is een loverboy”

Uitzending van 't Zal je maar gebeuren. -

Hilversum : EO, 2002.

“Jong!”

Hilversum : NOVA, 2003.

Uitgezonden op 19 februari 2003

“Loverboy” (Tv film)

Hilversum : VPRO, 2003. - video ; 85 min.

Uitgezonden op 12 april 2003

“Loverboys”

Uitzending van Zembla over loverboys. -
Hilversum : NPS, 2002. - video ; 20 min.
Uitzonden:12 april 2002 Ned.3

"Lilya 4-ever"

Zweden, 2002
Regie en scenario: Lukas Moodysson
Film ; 109 min.

Door middel van een video kan de handelswijze van een loverboy in beeld gebracht worden. In combinatie met voorlichting kan eventueel een observatieopdracht worden uitgevoerd.

Ook kunnen er aan de hand van de video verschillende stellingen behandeld worden.

Theater

Doel: preventieve functie.

Geschikt voor: grotere groepen.

Theater gecombineerd met mondelinge voorlichting is een vorm van voorlichting die zorgt voor een boeiende voorlichting. Het zorgt voor variatie en het is interessant om naar te kijken. Het zorgt tevens voor invalshoeken voor interactie met de doelgroep.

Er zijn op dit moment verschillende soorten theater die gebruikt worden bij het geven van voorlichting over misbruikrelaties, namelijk: Theater à la Carte en theater Thot, Klassekunst..

Theater à la Carte

Geschikt voor: grotere groepen, tot 150 personen, van VMBO-scholen en ROC's.

Duur: ca. 2 uur.

Theater à la Carte heeft samen met diverse professionele instanties waaronder ook 'Pretty Woman' een voorlichtingsproject ontwikkeld "*Hoezo 'lover' boys'?*".

Voorlichting wordt afgewisseld met theater, een indringende voorstelling over een meisje dat via haar vriendje in de prostitutie belandt.

“Wat doet zo'n mooi meisje als jij hier alleen? Je hebt toch wel een vriendje? Nee? Dat geloof ik niet, daar geloof ik niets van. Wil je wat van me drinken dan, meisje? Heb je ook nog een naam?”

De combinatie van voorlichting met theater geeft niet alleen inzicht in de problematiek, maar maakt deze ook invoelbaar.

Bron:

<http://www.theateralacarte.nl/loverboys.html>

Theater Thot

Geschied voor: meiden van 13 - 17 jaar.

Theater Thot is een theaterproductie die gespeeld wordt in het midden van een klas. De productie bestaat uit een voorstelling en een verwerking. Het geheel duurt ongeveer 2 lesuren.

Inhoud:

Drie acteurs spelen het verhaal van Lisa, een meisje van 15 jaar die verliefd wordt op Mike. Haar vriendin, Marjon, begrijpt niet hoe Lisa aan die dure spullen en kleding komt en waarom ze zo snel met die jongen naar bed gaat. Zij spreekt Lisa erop aan maar hun vriendschap komt hierdoor op gespannen voet te staan. De moeder van Lisa probeert haar eigen leven op orde te krijgen en heeft daardoor weinig aandacht voor Lisa. Hevige ruzies zijn het gevolg.

Door de reacties van Mike wordt deze kloof alleen maar groter en we zien hoe Mike ervoor zorgt dat Lisa steeds meer afhankelijk van zijn aandacht en 'zorg' wordt. Hij isoleert Lisa. Uiteindelijk vraagt Mike een wederdienst. Een vriend van hem wil een avondje met Lisa 'stappen' en zal Mike's schulden kwijtschelden. Lisa wil graag iets terug doen. Maar 'stappen' blijkt 'seks' te betekenen. En deze ene keer is het begin van een fuik die zich steeds meer sluit. Uiteindelijk wordt Lisa met geweld tot seks met andere mannen gedwongen. Er is er maar één die hieraan verdient

Verwerking:

Na het spelen van het verhaal worden door de acteurs zeven stellingen behandeld. Via deze stellingen wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Wat gebeurt er met je als je verliefd wordt?
- Hoe weet je of iemand echt van je houdt?
- Hoe gaat een loverboy te werk?
- Waar herken je een loverboy aan?
- Hoe hadden de vriendin en moeder kunnen reageren?
- Wat had het slachtoffer zelf kunnen doen?

Na afloop krijgen alle leerlingen een flyer mee met de aandachtspunten, inzichten en handvatten nog een keer op een rij.

Bron:

<http://www.xldeateliere.nl/thot/loverboys.htm>

Literatuursuggesties:

Het kan je altijd helpen om als voorlichter meer te verdiepen in literatuur omtrent misbruikrelaties en/of over loverboys.

Hieronder vind je een overzicht die ook ons heeft geholpen meer te weten te komen over misbruikrelaties en loverboys.

- Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.
- Terpstra & van Dijke (2004) Publiek geheim: Jeugdprostitutie. Amsterdam, SWP.
- Venicz, I & Vanweesenbeeck, I. (1998) Aard en omvang van gedwongen prostitutie onder allochtone minderjarige meisjes. Utrecht, Nisso
- Gulp, van L & Timman, S. (1998) Kinderporno en kinderprostitutie in Nederland. Utrecht, Werkgroep kinderporno en kinderprostitutie in Nederland (Transact).
- S. Cox & J. van der Leer. (2002) Preventie en Hulpverlening Meisjesprostitutie; 6 projectbeschrijvingen. Den-Haag, VNG uitgeverij.
- Stephen Cremer. (1995) Aan de man brengen: Handboek seksuele voorlichting aan jongens. Utrecht, Rutgersstichting, SWP.
- Akker, van den. Mouthaan, M. (N.D.) Lespakket multiculturele seksuele voorlichting en vorming. Utrecht, GG & GD.
- Brugman, Vogels, van Zessen (1995) Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.
- Robin Norwood. (1985) Als hij maar gelukkig is. Antwerpen, Bosch&Keuning.
- Yvonne Keuls (1982) Het verrotte leven van Floortje Bloem. Baarn.

Internet:

- www.scalarotterdam.nl
- www.scharlakenkoord.nl
- www.fo-stvkennisnet.nl
- www.bewareofloverboys.nl
- www.lover-boys.nl

Bronvermelding

- Brugman, Goedhart, Vogels & van Zessen (1995). Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.
- Stichting Ambulante Jeugdhulpverlening Utrecht, Stade PPI en 'Pretty Woman'. Slachtoffersignalen.
- Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.
- Tettero E., "Pubers. Rondom het kind". Boom, 1992.
- TransAct. Signalen van kinderprostitutie en kinderporno.
- <http://www.theatralacarte.nl/loverboys.html>
- <http://www.xldeateliers.nl/thot/loverboys.html>

